אמר לבני כל שבידו נאמן. הקשה ר"ש דהכא אפי' לרבא לא מהימן אלא משום שהיה בידו תחילה וכפ' האומר (קידושין דף סו.) פליגי לבני ורבא בחאמו זיבתה בעד אחד והלה שותק ומשמע התם דתרוייהו מודו בא"ל עד אחד נטמאו שותק נאמן וכן א"ל עד אחד אכלת חלב ואע"ג דאין בידו ואומר ר"ש דהכא במכחישו או אומר אני יודע אבל התם דשותק הוי כהודאה וכן משמע בהאשה רבה (יבמות דף פז:) דבעי למיפשט מינה דעד אחד נאמן באיסורין ודחי דלמא שאני הכא משום דאשתיק ושתיקה כהודאה דמיא וגבי אשה זיבתה פליגי נמי בשותק ומסי לאבני בעד אחד כשר דלאו גזלנא אף ע"ג דאין דבר שבערוה פחות משנים או בקיטי וסתירה בעד אחד הכא דשותק שאני אי נמי מדרבנן ורבא אפי' שותק לא אסר אלא אם כן מהימן עליה כבי תרי ומתוך כך אומר ר"ש דאדם המטהר יין לחברו אי אשכחיה ואמר ליה בזימנא קמייתא מהימן כרבא ואפילו מכחישו כיון דהיה בידו אבל אחר לא מהימן אי מכחישו או אומר אני יודע ואי שתיק מהימן וכן פסק רבינו משולם בן רבינו קלונימוס ואי מהימן עליה כבי תרי אסור דאשאכן בהוא סמיא (קידושין דף סו.) לרבא ואפי' היכא דלא מהימן מכל מקום לדידיה אסור דשויא אנפשיה חתיכה דאיסורא ורבא דאם שותק מחמת שאינו יודע דלא הוי שתיקה כהודאה וכל הסוגיא דקידושין ים לפרש באומר לו נטמאתי טהרותיך בפניך לו ידעת הדע דקתני דומיא דאכלת חלב והתם דוקא הוי שתיקה כהודאה: **דבי** אמר פיגול מהימן. ותימה הא רבי יוסי גופיה בזבחים פרק בית שמאי (דף מד:) אית ליה דאין פיגול בדבר הנעשה בפנים דליף משלמים וי"ל דהי דפיגול לא הוי פסול מיהא הוי ופיגול דהכא לאו דוקא דאשאכן בסוף פ"ק דזבחים (דף יד.) לרבי [שמעון] דאמר כל שאינו על מזבח החיצון כשלמים אין חייבין עליו משום פיגול ואמר רבי יוסי בר' חנינא מודה רבי [שמעון] דפסול מקל וחומר ה) ואין לתמוה מנא ליה דמהימן דפסולא דכל הקרבנות שייך פיגול בכל ד' עבודות ועל

נלעו ונפפלעו. תגוזי פרק אין בטלין אפילו באלף מפני חשיבותן, נפפלעו התגוזים של ערלה ונחמ"כ נפלו לאוך של היתר יעלו, נפלו תחלה ואח"כ נתפלעו: **אחד.** שפלעון שונג שלא נתכוין כדי לבטל חשיבותן ולהעלותן באחד ומאתים כדין ערלה בין שפלעון מזיד שנתכוין לך: **לא יעלו.** אפילו תורה אור

בלוף דקיים ר"מ ורבי יהודה שונג שהו מזיד אע"ג דהך עלייה שהוא מעלה ומבטל תגוזי פרך איסורא דרבנן בעלמא הוא ואפילו שלמיס דמדאוריתא אין חיטין בין חמוש לשאיטו חמוש דהכל בטל דכתיב (שמות כג) אחרי רבים להטות ורבנן הוא דגזור: **דאפי' לאיערומי.** ולהתכוין ויאמר "שונג הייתי ולא נתכוונתי כדי להעלותן": **כדי זה לא יעקר.** דכל זמן שהיא במקומה כמתובר חשיבא ולא בטלה וכי לקיט לפירות ומבטל להו במאתים הוי מבטל איסור לכתחילה: **ואם ליקט.** ולא נמלך: **יעלו.** דה"ל שונג דלא נתכוון ללקט ע"מ לבטל דסבור שכבר בטלו במתובר: **וכלבד שלא יתכוון ללקט.** בכוונת ביטול: **אף המתכוין כו'.** אלמא במזיד נמי בטיל: **אין אדם אוסר אם כרמו בנטיעה אחת.** אין לך אדם נוטע ערלה בין אחר נטיעות בלא סימן ואוסר כרמו בשביל נטיעה אחת וכיון דלא שכיחא לא אתמר בה רבנן אבל נפילת איסור בהיתר שכיחא: **כל שבידו.** לעשות בשעה שמודיעו: **נאמן.** וריש"א כגון שעודן בידו לטמאן ולפגלן וגבי קרבנות בכהן הטובל קמיירי כגון שהודיעו בין שחיטה לזריקה ואמר פיגולתיה בשחיטה שעדיין בידו לפגלו בשאר עבודות אבל 'ביום פלוני' שכבר יצאו מידו לאו כל כמיניה: **רבא אמר.** אע"פ שאין בידו נאמן. אמר ליה ולא מידי ולבתר הכי אשכחיה ואמר ליה. **הא** דאמר ליה לחבריה "טהרות שעשיתי עמך ביום פלוני נטמאו" אתא לקמיה דרבי אמי אמר ליה שורת הדין אינו נאמן, אמר לפניו רבי אסי: רבי אתה אומר כן הכי אמר ר' יוחנן משום רבי יוסי "מה אעשה שהתורה האמינתו", היכן האמינתו? א"ר יצחק בר ביסנא °כהן גדול ביום"כ יוכיח דכי אמר פגול מהימן, ומנא ידעינן והכתיב °וכל אדם לא יהיה באהל מועד אלא לאו משום דמהימן, **הלמא** דשמעניה דפגל? **אי** לאו דמהימן אע"ג דשמעניה נמי לא מהימן דדלמא לבתר הכי קאמר, **הלמא** דחזיה בפישפש? קשיא. **הא** דאתא לקמיה דרבי אמי אמר ליה "ספר תורה שכתבתי לפלוני אזכרות שלו °לא כתבתים לשמן" אמר ליה ספר תורה ביד מי? אמר ליה ביד לוקח, אמר ליה *נאמן אתה להפסיד שכרך ואי אתה נאמן להפסיד ספר תורה, אמר ליה רבי ירמיה נהי דהפסיד שכר אזכרות, שכר דספר תורה כוליה מי הפסיד? אמר ליה אין שכל ספר תורה שאין אזכרות שלו כתובות לשמן אינו שוה כלום, וליעבר עליהו קולמוס וליקדשיה, כמאן נימא דלא כרבי יהודה *דתנן *דרי שהיה צריך לכתוב את השם ונתכוון לכתוב יהודה, ומעה ולא הטיל בו דלת, מעביר עליו קולמוס ומקדשו דברי רבי יהודה וחכמים אומרים אין השם מן המובחר? אפילו תימא רבי יהודה עד כאן לא קאמר רבי יהודה אלא בחדא אזכרה אבל דכולי ספר תורה לא, משום דמיחזי כמנומר **הא** דאתא לקמיה דר' אבהו א"ל "ס"ת שכתבתי לפלוני, גוילין שלו לא עיבדתים לשמן", א"ל ספר תורה ביד מי? א"ל ביד לוקח, אמר לו 'כתוך שאתה נאמן להפסיד שכרך אתה נאמן להפסיד ספר תורה ומאי

ה) [ועי' הוספת זבחים יד. ד"ה מודה ומשום יד. ד"ה פיגול]

ה) נראה דא"ל אע"פ שכן תחת ידו מ"מ דוקא אם יש בידו וכו'. ב) ר"ל וכזבחים נמי יש חילוק בין אביי לרבא דלאביי כל זמן שבידו וכו'.

אמר לבני כל שבידו נאמן. הקשה ר"ש דהכא אפי' לרבא לא מהימן אלא משום שהיה בידו תחילה וכפ' האומר (קידושין דף סו.) פליגי לבני ורבא בחאמו זיבתה בעד אחד והלה שותק ומשמע התם דתרוייהו מודו בא"ל עד אחד נטמאתו שותק נאמן וכן א"ל עד אחד אכלת חלב ואע"ג דאין בידו ואומר ר"ש דהכא במכחישו או אומר אני יודע אבל התם דשותק הוי כהודאה וכן משמע בהאשה רבה (יבמות דף פז:) דבעי למיפשט מינה דעד אחד נאמן באיסורין ודחי דלמא שאני הכא משום דאשתיק ושתיקה כהודאה דמיא וגבי אשה זיבתה פליגי נמי בשותק ומסי לאבני בעד אחד כשר דלאו גזלנא אף ע"ג דאין דבר שבערוה פחות משנים או בקיטי וסתירה בעד אחד הכא דשותק שאני אי נמי מדרבנן ורבא אפי' שותק לא אסר אלא אם כן מהימן עליה כבי תרי ומתוך כך אומר ר"ש דאדם המטהר יין לחברו אי אשכחיה ואמר ליה בזימנא קמייתא מהימן כרבא ואפילו מכחישו כיון דהיה בידו אבל אחר לא מהימן אי מכחישו או אומר אני יודע ואי שתיק מהימן וכן פסק רבינו משולם בן רבינו קלונימוס ואי מהימן עליה כבי תרי אסור דאשאכן בהוא סמיא (קידושין דף סו.) לרבא ואפי' היכא דלא מהימן מכל מקום לדידיה אסור דשויא אנפשיה חתיכה דאיסורא ורבא דאם שותק מחמת שאינו יודע דלא הוי שתיקה כהודאה וכל הסוגיא דקידושין ים לפרש באומר לו נטמאתי טהרותיך בפניך לו ידעת הדע דקתני דומיא דאכלת חלב והתם דוקא הוי שתיקה כהודאה: **דבי** אמר פיגול מהימן. ותימה הא רבי יוסי גופיה בזבחים פרק בית שמאי (דף מד:) אית ליה דאין פיגול בדבר הנעשה בפנים דליף משלמים וי"ל דהי דפיגול לא הוי פסול מיהא הוי ופיגול דהכא לאו דוקא דאשאכן בסוף פ"ק דזבחים (דף יד.) לרבי [שמעון] דאמר כל שאינו על מזבח החיצון כשלמים אין חייבין עליו משום פיגול ואמר רבי יוסי בר' חנינא מודה רבי [שמעון] דפסול מקל וחומר ה) ואין לתמוה מנא ליה דמהימן דפסולא דכל הקרבנות שייך פיגול בכל ד' עבודות ועל

ומאי

נלעו ונפפלעו. תגוזי פרק אין בטלין אפילו באלף מפני חשיבותן, נפפלעו התגוזים של ערלה ונחמ"כ נפלו לאוך של היתר יעלו, נפלו תחלה ואח"כ נתפלעו: **אחד.** שפלעון שונג שלא נתכוין כדי לבטל חשיבותן ולהעלותן באחד ומאתים כדין ערלה בין שפלעון מזיד שנתכוין לך: **לא יעלו.** אפילו בלוף דקיים ר"מ ורבי יהודה שונג שהו מזיד אע"ג דהך עלייה שהוא מעלה ומבטל תגוזי פרך איסורא דרבנן בעלמא הוא ואפילו שלמיס דמדאוריתא אין חיטין בין חמוש לשאיטו חמוש דהכל בטל דכתיב (שמות כג) אחרי רבים להטות ורבנן הוא דגזור: **דאפי' לאיערומי.** ולהתכוין ויאמר "שונג הייתי ולא נתכוונתי כדי להעלותן": **כדי זה לא יעקר.** דכל זמן שהיא במקומה כמתובר חשיבא ולא בטלה וכי לקיט לפירות ומבטל להו במאתים הוי מבטל איסור לכתחילה: **ואם ליקט.** ולא נמלך: **יעלו.** דה"ל שונג דלא נתכוון ללקט ע"מ לבטל דסבור שכבר בטלו במתובר: **וכלבד שלא יתכוון ללקט.** בכוונת ביטול: **אף המתכוין כו'.** אלמא במזיד נמי בטיל: **אין אדם אוסר אם כרמו בנטיעה אחת.** אין לך אדם נוטע ערלה בין אחר נטיעות בלא סימן ואוסר כרמו בשביל נטיעה אחת וכיון דלא שכיחא לא אתמר בה רבנן אבל נפילת איסור בהיתר שכיחא: **כל שבידו.** לעשות בשעה שמודיעו: **נאמן.** וריש"א כגון שעודן בידו לטמאן ולפגלן וגבי קרבנות בכהן הטובל קמיירי כגון שהודיעו בין שחיטה לזריקה ואמר פיגולתיה בשחיטה שעדיין בידו לפגלו בשאר עבודות אבל 'ביום פלוני' שכבר יצאו מידו לאו כל כמיניה: **רבא אמר.** אע"פ שאין בידו נאמן. אמר ליה ולא מידי ולבתר הכי אשכחיה ואמר ליה. **הא** דאמר ליה לחבריה "טהרות שעשיתי עמך ביום פלוני נטמאו" אתא לקמיה דרבי אמי אמר ליה שורת הדין אינו נאמן, אמר לפניו רבי אסי: רבי אתה אומר כן הכי אמר ר' יוחנן משום רבי יוסי "מה אעשה שהתורה האמינתו", היכן האמינתו? א"ר יצחק בר ביסנא °כהן גדול ביום"כ יוכיח דכי אמר פגול מהימן, ומנא ידעינן והכתיב °וכל אדם לא יהיה באהל מועד אלא לאו משום דמהימן, **הלמא** דשמעניה דפגל? **אי** לאו דמהימן אע"ג דשמעניה נמי לא מהימן דדלמא לבתר הכי קאמר, **הלמא** דחזיה בפישפש? קשיא. **הא** דאתא לקמיה דרבי אמי אמר ליה "ספר תורה שכתבתי לפלוני אזכרות שלו °לא כתבתים לשמן" אמר ליה ספר תורה ביד מי? אמר ליה ביד לוקח, אמר ליה *נאמן אתה להפסיד שכרך ואי אתה נאמן להפסיד ספר תורה, אמר ליה רבי ירמיה נהי דהפסיד שכר אזכרות, שכר דספר תורה כוליה מי הפסיד? אמר ליה אין שכל ספר תורה שאין אזכרות שלו כתובות לשמן אינו שוה כלום, וליעבר עליהו קולמוס וליקדשיה, כמאן נימא דלא כרבי יהודה *דתנן *דרי שהיה צריך לכתוב את השם ונתכוון לכתוב יהודה, ומעה ולא הטיל בו דלת, מעביר עליו קולמוס ומקדשו דברי רבי יהודה וחכמים אומרים אין השם מן המובחר? אפילו תימא רבי יהודה עד כאן לא קאמר רבי יהודה אלא בחדא אזכרה אבל דכולי ספר תורה לא, משום דמיחזי כמנומר **הא** דאתא לקמיה דר' אבהו א"ל "ס"ת שכתבתי לפלוני, גוילין שלו לא עיבדתים לשמן", א"ל ספר תורה ביד מי? א"ל ביד לוקח, אמר לו 'כתוך שאתה נאמן להפסיד שכרך אתה נאמן להפסיד ספר תורה ומאי

ה) [ועי' הוספת זבחים יד. ד"ה מודה ומשום יד. ד"ה פיגול]

ה) נראה דא"ל אע"פ שכן תחת ידו מ"מ דוקא אם יש בידו וכו'. ב) ר"ל וכזבחים נמי יש חילוק בין אביי לרבא דלאביי כל זמן שבידו וכו'.

עין משפט נר מצוה

סו א מיי' פט"ו מהל' מחלוקת לסורות הלכה יא יב:
סו ב מיי' שם הלכה כה:
סח ג מיי' פ"ז מהל' מוכר ומזיק הלכה ד:
סט ד ה מיי' פי"ט מהל' סנהדרין הלכה ד:
סט ו מיי' פ"ז מהל' מעשה הקרבנות ומוסר הלכה מ ומ"ש בכ"מ
ע ז מיי' פ"ח מהל' הפילין הלכה יח סמג עשין כה טור ש"ע י"ד סימן רפ"ח סעיף ס:

נוסחא
ביבור טיות ר"יוסי בדנין המתכוין לבטל אסור לעשות לעשק היתר
ב) בטשיקה ל"ל דלקה נעתדיקה אחרות

תוספות רי"ד

ת"ר היה עושה עמו בטהרות ואומר לו טהרות שעשיתי עמך נטמאו היה עושה עמו בזבחים ואומר לו זבחים שעשיתי עמך ביום פלוני נתפגלו נאמן אמר לו טהרות שעשיתי עמך ביום פלוני נתפגלו אינו נאמן מ"ש רישא ומ"ש סיפא אמר אביי כל שבידו נאמן פי' מדלא קאמר כל שהן בידו אלא כל שבידו ש"מ ה"ק כל שבידו לטמאות ולהתפגל שאע"פ ה) שהן תחת רשותו אם יש בידו לפטול נאמן ואם לאו אינו נאמן שכשאמר לו טהרות שעשיתי עמך נטמאתי אם יכול לטמאן מכאן ולהבא נאמן ואם לאו אינו נאמן ואע"פ שהם ברשותו כגון שלא היו קרובים לו וזה רוצה ללכת עמו ולצוקתם כיון שאינו יכול לטמאן עכשיו אם אמר לו נטמאתי אינו נאמן וזהו ביום פלוני שנטמה מלאכתו ואינו עסוק בהן ואע"פ שעדיין לא החזיק לו: ורבא אמר כגון דאשכחיה (והוא שלא יצאו מתחת ידו) ולא א"ל ולא מידי ולבתר הכי אשכחיה וא"ל ר' יס' רבא פליג עליה דאע"ג דאין בידו לטמאן נאמן הוא אם א"ל בזמנא קמא דאשכחיה והוא שלא יצאו מתחת ידו דומיא דס"ת דר' אמי ור' אבהו לקמן נאמן. ופיפא כגון דאשכחיה ולא א"ל ולבתר הכי אשכחיה וא"ל. וזבחים ב) נמי כל זמן שבידו לפגלם דהיינו בין שחיטה לזריקה אם אמר כי נתפגלו בשחיטה או בקבלה או בהולכה נאמן שהרי עדיין יכול לפגל בזריקה אבל אם נמר כל העבודות שכבר זרק ואומר נתפגלו אינו נאמן ואע"פ שעדין הוא עסוק בקרבן להחשיש ולנתח ולהקטיר והאי דקאמר ביום פלוני לאי דוקא דמה לי ביום פלוני ומה לי בשעה פלונית. ורבא פליג עליה ואמר אע"ג דאין בידו לפגל אי אמר ליה בזמנא קמא דאשכחיה נאמן אבל מידי בעינן שיהא הקרבן עדין ברשותו שלא נמר כל עבודותיו להקטיר איבריו או אימוריו הה"ה דפליגי גם בס"ת שאם לא נמר כל הספר או נאמן לומר אליבא דאביי לא כתבתי האזכרות לשמן לא עבדתי הגוילן לשמן שעדיין יכול לפוסלו במה שיש לו כתוב אבל אם נמר הספר שהרי אינו יכול לפוסלו אינו נאמן ולרבא נאמן כל זמן שהוא תחת ידו כו' אמי ור' אבהו והוא דא"ל בזמנא קמא דאשכחיה ההוא דאתא לקמיה דר' אבהו א"ל ס"ת שכתבתי לפלוני אזכרות שבו לא כתבתים לשמן א"ל ספר תורה ביד מי א"ל ביד לוקח א"ל נאמן אתה להפסיד שכרך ואי אתה נאמן להפסיד ספר תורה ומ"ש אבל אם היה הספר בידו היה נאמן כדרבא: הוא דאתא לקמיה דר' אבהו א"ל ס"ת שכתבתי לפלוני גוילין שבו לא עבדתים לשמן א"ל ס"ת ביד מי א"ל ס"ת ביד לוקח א"ל כתוך שאתה נאמן להפסיד ס"ת ומ"ש מדר'

מקרים
טבאו ואמרו טמא טהור
עבוקר לא עשיתי כלום
האם נאמן חת נטיו
ר' אסי אקשה מדקתני אין כגון דאשכחיה (ואמר פיגול) אם נאמן (אמר נמי-טאינו יוד בידו)
מבנף
(מרדכי) (קדושין) דרשות ס"ט נאמנות אם (אמר נמי (טאינו בידו)
תשובות

נוסחא
דיני סת
1) אזכרות טלא נכתבו לשמה
2) גוילין טלא נעבדו לשמה

מעביר עליו קולמוס. לשמן: **כוליס ס"ת.** כל אזכרות שבו: **גוילים.** קלפים: ומאי

ולא סעיל בו דלת. ומגלת סס כתוב כדרכו אבל שלא לשמן הוא: **ומין מסס נאמן כו'.** הואיל ואין בידך: **ולעבר עליהו קולמוס.** לשמן כתב על גבי כתב וקדשיה: מועל" (ויקרא ה) וגם לול קטן היה פחות לבית הכפורת והלי דמקשי הכא דלמא דחזיה בפישפס להאותות דעל הפרוכת בהיכל קלי וגבי עבודות דלפני ולפנים נמי איכא לאקשויי דחזיה דרך לול: הואיל ואין בידך: **ולעבר עליהו קולמוס.** לשמן כתב על גבי כתב וקדשיה: **ולא סעיל בו דלת.** ומגלת סס כתוב כדרכו אבל שלא לשמן הוא: **מעביר עליו קולמוס.** לשמן: **כוליס ס"ס.** כל אזכרות שבו: **גוילים.** קלפים: ומאי

[ויקרא ה]

[מסכת סופרים פ"ה לעיל כ. שבת קז:

[ע' תוס' ב"ב לג. סד"ה ס"ג לפוף]

[ל"ל דתניא]

[תוספתא פרק שני דתרומות ע"ב]

[ע' תוס' ב"ב לג. מלאות מס.

[ע' תוס' ב"ב לג. מלאות מס.

[ע' תוס' ב"ב לג. מלאות מס.